

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžf/34/2015
Identifikačné číslo spisu:	3013201020
Dátum vydania rozhodnutia:	02.02.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:3013201020.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemkovej PhD. a zo sudcov JUDr. Nory Halmovej a JUDr. Petry Pribelskej PhD. v právnej veci žalobcu: GIBALEX spol. s r.o., so sídlom Slovenskej armády 48, Nemšová, IČO: 31 408 401, zastúpený: Advokátskou kanceláriou Mojžiš a partneri, s.r.o., so sídlom Sasinkova 10, Bratislava, IČO: 35 892 994, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Banská Bystrica, Lazovná 63, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1100306/1/498040/2013/5051 zo dňa 16. októbra 2013, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/226/2013-76 zo dňa 5. novembra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č.k. 13S/226/2013-76 zo dňa 5. novembra 2014 p o t v r d z u j e .

Žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trenčíne podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) zamietol žalobu žalobcu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1100306/1/498040/2013/5051 zo dňa 16. októbra 2013, ktorým podľa § 74 ods. 4 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov potvrdil rozhodnutie Daňového úradu Trenčín č. 9301401/5/3379806/2013/Vásk zo dňa 12.07.2013. Týmto prvostupňovým rozhodnutím bol žalobcovi vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) za zdaňovacie obdobie september 2009 vo výške 216 226,10 €.

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že žalobné dôvody, na základe ktorých žalobca žiadal napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie, nie sú opodstatnené. Žalovaný, ako aj správca dane dostatočne zistili skutkový stav, zabezpečili potrebné podklady, ktoré správne vyhodnotili a vyvodili z neho správny právny záver, že žalobca za zdaňovacie obdobie september 2009 nesplnil

podmienky na odpočet DPH podľa § 49 ods. 1, 2, písm. a/, a § 51 ods. 1, § 71 ods. 1, písm. a/ zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty (ďalej len „zákon o DPH“).

K porušeniu základných zásad daňového konania krajský súd poukazuje na skutočnosť, že žalobca bol správcom dane priebežne informovaný o skutočnostiach zistených v rámci výkonu daňovej kontroly. Tvrdenie žalobcu, že bol ukrátený na svojich právach postupom daňových orgánov tým, že správca dane bol povinný uviesť, aké konkrétne návrhy a doklady mal žalobca predložiť správcovi dane na odstránenie pochybností o reálnosti zdaniteľného obchodu, nie je podľa názoru krajského súdu v súlade so zákonom. Daňový subjekt je povinný preukázať všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na správne určenie dane, alebo ktoré je povinný uvádzať v daňovom priznaní alebo iných podaniach, ktoré je povinný podávať podľa osobitných predpisov (§ 24 ods. 1 písm. a/ daňového poriadku), a teda nielen tie skutočnosti, na ktoré ho vyzval správca dane.

Žalobca v žalobe namietal nevyužitie inštitútu predvedenia svedka O. O., k čomu krajský súd uviedol, že z administratívneho spisu je zrejmé, že O. O. telefonoval dňa 19.03.2013 správcovi dane s tým, že je dlhodobo odcestovaný, a teda dňa 08.04.2013 sa nemôže dostať na Daňový úrad Trenčín. Po návrate zo zahraničia, koncom mája 2013, sa telefonicky dohodne so zamestnancom správcu dane na novom termíne podania svedeckej výpovede. O. O. sa už so správcom dane neskontoval, podľa krajského súdu je zrejmé, že sa zdržiava v zahraničí a táto skutočnosť bráni predvedeniu. Na základe uvedeného krajský súd konštatoval, že správca dane nepostupoval v rozpore so zákonom.

K námietke o nedostatočne zistenom skutkovom stave prvostupňový súd považoval za rozhodujúce, že ak medzi odberateľom a dodávateľom nie je preukázané reálne zdaniteľné plnenie a napriek tomu dodávateľ vystaví odberateľovi faktúru, jediným ekonomickým dôvodom takéhoto konania je získanie nenáležitej daňovej výhody, ktorá vo vzťahu k štátnemu rozpočtu predstavuje daňový únik. Z prvostupňového rozhodnutia ako aj z napadnutého rozhodnutia žalovaného podľa krajského súdu jednoznačne vyplýva, ktoré skutočnosti boli podkladom pre zistenie skutkového stavu, aké úvahy viedli daňové orgány pri hodnotení dôkazov a na základe akých zistení dospeli daňové orgány k právnomu záveru, že žalobca nepreukázal splnenie zákonných podmienok na uplatnenie práva na odpočet DPH za zdaňovacie obdobie september 2009. O. O. ani bývalý konateľ spoločnosti Ostwerke, s.r.o., G. D. na žiadosť správcu dane o zapožičanie dokladov spoločnosti Ostwerke, s.r.o., nereagovali a doklady správcovi dane nepredložili. O. O. sa k správcovi dane, aj napriek viacerým predvolaniam na výsluch neustanovil a G. D., sa absolútne nevedel vyjadriť k podrobnostiam zdaniteľného plnenia. Spoločnosť Ostwerke, s.r.o., sa na adrese sídla zapísaného v obchodnom registri nenachádza. Z týchto skutočností je podľa názoru krajského súdu jediný logický záver, a to, že k reálnemu zdaniteľnému plneniu uvedenému na sporných faktúrach medzi žalobcom a spoločnosťou Ostwerke, s.r.o., nedošlo. Žalobcom predložené CMR sa týkali iného zdaňovacieho obdobia a išlo o dodávky tovaru od iného dodávateľa.

Prvostupňový súd ďalej uvádza, že podmienky uvedené v § 49 ods. 1 a 2 písm. a/ a v § 51 ods. 1 písm. a/ zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty sú hmotnoprávnej povahy a na ich bezpodmienečné splnenie sa viaže nárok na odpočet. Ich nespĺnenie nie je možné odpustiť, (keďže to zákon neustanovuje), ani pri vzniku zodpovednosti inej osoby za vady daňového dokladu a ani v prípade dobromyseľnosti platiteľa. Pokiaľ si platiteľ uplatňuje nárok na odpočítanie dane z dodávateľskej faktúry, musí byť schopný preukázať, že zdaniteľné plnenia boli reálne uskutočnené, a to práve osobou uvedenou na faktúre, a že prijaté služby a tovary ďalej použil na dodávky tovarov a služieb ako platiteľ.

II.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie a navrhol, aby najvyšší súd rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Podľa žalobcu krajský súd porušil ustanovenie § 205 ods. 2 písm. a/, c/, d/, e/, f/ O.s.p. a nedostatočne zistil

skutkový stav, pretože nevykonával dôkazy, ktoré sú potrebné na zistenie skutkového stavu.

V dôvodoch odvolania žalobca uviedol, že správca dane a žalovaný nesprávne posúdili rozloženie dôkazného bremena. Správca dane uzatvoril daňovú kontrolu rozhodnutím, bez vykonania ústneho pojednávania, kde by oboznámil daňový subjekt o svojich pochybnostiach. Žalobca predložil správcovi dane faktúry a daňové priznania, pretože mal za to, že tieto predložené listiny sú dostatočný dôkaz na uplatnenie práva na odpočet dane, na základe čoho nepovažoval za potrebné predkladať správcovi dane aj nákladné listy CMR. Tieto nákladné listy však predložil v žalobe podanej na Krajský súd v Trenčíne, ktorý podľa žalobcu nedostatočne zistil skutkový stav a nákladné listy CMR ako dôkaz nevyhodnotil správne. Žalobca poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3SŽf/1/2011 a 3SŽf/1/2010.

K tvrdeniu správcu dane a krajského súdu o tom, že celý obchod bol reťazovým obchodom, žalobca uvádza, že celý priebeh obchodu od prvého dodávateľa až k poslednému odberateľovi je zdokladovaný zisťovaním vykonaným Daňovým úradom Trenčín. Tovar síce bol dodaný v rámci reťazového obchodu, ale podľa žalobcu sa nejednalo o podvodný reťazový obchod. V tejto súvislosti poukazuje žalobca na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie v spojených prípadoch C-354/03 (Optigen), C-355/03 (Fulcrum Electronics) a C-484/03 (Bond House), ako aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3SŽf/1/2010.

Žalobca ďalej namietal skutočnosť, že jeho odberateľom boli plnenia plne akceptované a odberatelia si uplatnili právo na odpočítanie dane podľa § 51 zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty s tým, že daň im bola odpočítaná. Žalobcovi nie je zrejmé, prečo správca dane neskúmal i ďalších účastníkov tohto obchodu a prečo následne nedošlo k postihu jeho dodávateľov a subdodávateľov, ktorí so žalobcom obchodovali a spolu s ním sa zúčastnili na reťazovom obchode.

V neposlednom rade žalobca argumentuje aj tým, že krajský súd rozhodol bez nariadenia pojednávania, čím porušil § 115a ods. 1 O.s.p.. Žalobca sa práva na verejné pojednávanie nevzdal, naopak nesúhlasil s rozhodnutím veci bez nariadenia pojednávania.

III.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že žalobca v odvolaní uvádza tie isté námietky, ktoré boli predmetom súdneho prieskumu na krajskom súde. Žalovaný naďalej v plnom rozsahu trvá na svojich záveroch uvedených jednak v žalobou napadnutom rozhodnutí, ako aj v stanovisku podanom k žalobe a navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) a po tom, ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozhodnutia zverejnené najmenej 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu www.nsud.sk <., rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.).

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 O.s.p.).

Z obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu najvyšší súd zistil skutkový stav, z ktorého vyplýva, že výsledkom daňovej kontroly na daň z pridanej hodnoty za obdobie september 2009 je, že správca dane s poukazom na ustanovenie § 49 ods. 1 zákona č. 222/2004 Z.z. neuznal žalobcovi právo odpočítať si DPH v celkovej výške 216 226,10 € z dodávateľských faktúr od dodávateľa Ostwerke, s.r.o., so sídlom Zvolenská cesta 14, Banská Bystrica, IČO: 36 743 950, za nákup bravčového mäsa,

polovičiek, drobov a za prasiatka a to z faktúr:

- faktúra číslo 12022009 zo dňa 01.09.2009, základ dane 8 438,38 €, daň vo výške 1 603,30 €, celková suma 10 041,68 €,
- faktúra číslo 12032009 zo dňa 02.09.2009, základ dane 9 203,79 €, daň vo výške 1 748,70 €, celková suma 10 952,49 €,
- faktúra číslo 12042009 zo dňa 03.09.2009, základ dane 34 035,00 €, daň vo výške 6 466,70 €, celková suma 40 501,70 €,
- faktúra číslo 12052009 zo dňa 03.09.2009, základ dane 8 709,17 €, daň vo výške 1 654,70 €, celková suma 10 363,87 €,
- faktúra číslo 12062009 zo dňa 04.09.2009, základ dane 9 078,42 €, daň vo výške 1 724,90 €, celková suma 10 803,32 €,
- faktúra číslo 12072009 zo dňa 06.09.2009, základ dane 34 377,09 €, daň vo výške 6 531,60 €, celková suma 40 908,69 €,
- faktúra číslo 12082009 zo dňa 06.09.2009, základ dane 35 554,73 €, daň vo výške 6 755,40 €, celková suma 42 310,13 €,
- faktúra číslo 12092009 zo dňa 06.09.2009, základ dane 33 878,86 €, daň vo výške 6 437 €, celková suma 40 315,86 €,
- faktúra číslo 12242009 zo dňa 07.09.2009, základ dane 9 057,13 €, daň vo výške 1 720,90 €, celková suma 10 778,03 €,
- faktúra číslo 12252009 zo dňa 08.09.2009, základ dane 8 225,68 €, daň vo výške 1 562,90 €, celková suma 9 788,58 €,
- faktúra číslo 12262009 zo dňa 09.09.2009, základ dane 8 293,72 €, daň vo výške 1 575,80 €, celková suma 9 869,52 €,
- faktúra číslo 12272009 zo dňa 09.09.2009, základ dane 34 931,51 €, daň vo výške 6 637,00 €, celková suma 41 568,51 €,
- faktúra číslo 12282009 zo dňa 10.09.2009, základ dane 8 449,87 €, daň vo výške 1 605,50 €, celková suma 10 055,37 €,
- faktúra číslo 12292009 zo dňa 10.09.2009, základ dane 33 970,28 €, daň vo výške 6 454,40 €, celková suma 40 424,68 €,
- faktúra číslo 12302009 zo dňa 11.09.2009, základ dane 9 892,21 €, daň vo výške 1 879,50 €, celková suma 11 771,71 €,
- faktúra číslo 12312009 zo dňa 13.09.2009, základ dane 53 051,99 €, daň vo výške 10 079,90 €, celková suma 63 131,89 €,
- faktúra číslo 12322009 zo dňa 13.09.2009, základ dane 33 824,30 €, daň vo výške 6 426,60 €, celková suma 40 250,90 €,
- faktúra číslo 12332009 zo dňa 13.09.2009, základ dane 34 050,68 €, daň vo výške 6 469,60 €, celková suma 40 520,28 €,
- faktúra číslo 12342009 zo dňa 13.09.2009, základ dane 34 357,63 €, daň vo výške 6 527,90 €, celková suma 40 885,53 €,
- faktúra číslo 12412009 zo dňa 13.09.2009, základ dane 2 194,73 €, daň vo výške 417 €, celková suma 2 611,73 €,
- faktúra číslo 12422009 zo dňa 14.09.2009, základ dane 8 793,13 €, daň vo výške 1 670,70 €, celková suma 10 463,83 €,
- faktúra číslo 12432009 zo dňa 15.09.2009, základ dane 8 661,70 €, daň vo výške 1 645,70 €, celková suma 10 307,40 €,
- faktúra číslo 12442009 zo dňa 16.09.2009, základ dane 48 093,98 €, daň vo výške 9 137,90 €, celková suma 57 231,88 €,
- faktúra číslo 12452009 zo dňa 16.09.2009, základ dane 9 005,89 €, daň vo výške 1 711,10 €, celková suma 10 716,99 €,
- faktúra číslo 12462009 zo dňa 17.09.2009, základ dane 35 677,60 €, daň vo výške 6 778,70 €, celková suma 42 456,30 €,
- faktúra číslo 12472009 zo dňa 17.09.2009, základ dane 8 318,16 €, daň vo výške 1 580,50 €, celková suma 9 898,66 €,
- faktúra číslo 12482009 zo dňa 18.09.2009, základ dane 9 284,83 €, daň vo výške 1 764,10 €, celková

suma 11 048,93 €,

- faktúra číslo 12492009 zo dňa 20.09.2009, základ dane 35 586,69 €, daň vo výške 6 761,50 €, celková suma 42 348,19 €,
- faktúra číslo 12502009 zo dňa 20.09.2009, základ dane 55 725,61 €, daň vo výške 10 587,90 €, celková suma 66 313,51 €,
- faktúra číslo 12512009 zo dňa 20.09.2009, základ dane 32 486,25 €, daň vo výške 6 172,40 €, celková suma 38 658,65 €,
- faktúra číslo 12522009 zo dňa 21.09.2009, základ dane 61 141,99 €, daň vo výške 11 617,00 €, celková suma 72 758,99 €,
- faktúra číslo 12532009 zo dňa 20.09.2009, základ dane 33 942,34 €, daň vo výške 6 449 €, celková suma 40 391,34 €,
- faktúra číslo 12562009 zo dňa 21.09.2009, základ dane 8 777,40 €, daň vo výške 1 667,70 €, celková suma 10 445,10 €,
- faktúra číslo 12572009 zo dňa 22.09.2009, základ dane 8 736,95 €, daň vo výške 1 660 €, celková suma 10 396,95 €,
- faktúra číslo 12582009 zo dňa 23.09.2009, základ dane 32 795,51 €, daň vo výške 6 231,10 €, celková suma 39 026,61 €,
- faktúra číslo 12592009 zo dňa 23.09.2009, základ dane 49 519,09 €, daň vo výške 9 408,60 €, celková suma 58 927,69 €,
- faktúra číslo 12602009 zo dňa 23.09.2009, základ dane 8 566,29 €, daň vo výške 1 627,60 €, celková suma 10 193,89 €,
- faktúra číslo 12612009 zo dňa 27.09.2009, základ dane 32 485,21 €, daň vo výške 6 172,20 €, celková suma 38 657,41 €,
- faktúra číslo 12672009 zo dňa 28.09.2009, základ dane 54 289,92 €, daň vo výške 10 315,10 €, celková suma 64 605,02 €,
- faktúra číslo 12682009 zo dňa 28.09.2009, základ dane 45 656,09 €, daň vo výške 8 674,70 €, celková suma 54 330,79 €,
- faktúra číslo 12772009 zo dňa 28.09.2009, základ dane 9 302,99 €, daň vo výške 1 767,60 €, celková suma 11 070,59 €,
- faktúra číslo 12782009 zo dňa 29.09.2009, základ dane 31 877,24 €, daň vo výške 6 056,70 €, celková suma 37 933,94 €,
- faktúra číslo 12792009 zo dňa 30.09.2009, základ dane 25 403,43 €, daň vo výške 4 826,70 €, celková suma 30 230,13 €,
- faktúra číslo 12802009 zo dňa 30.09.2009, základ dane 31 804,73 €, daň vo výške 6 042,90 €, celková suma 37 847,63 €,
- faktúra číslo 12812009 zo dňa 30.09.2009, základ dane 8 523,24 €, daň vo výške 1 619,40 €, celková suma 10 142,64 €.

Za spoločnosť Ostwerke, s.r.o., konal od 14. marca 2008 do 8. júla 2010 G. D., od 8. júla 2010 do 5. augusta 2010 W. T., Maďarská republika a od 6. augusta 2010 B.N.. Polícia šetrením realizovaných obchodov s bravčovým mäsom zistila, že tento tovar (bravčové mäso) nadobudli slovenskí predajcovia z iných členských štátov Európskej únie. Všetky slovenské subjekty boli zaregistrované ako platitelia DPH, pričom sa jedná o nastrčené spoločnosti, ktoré v skutočnosti nevykonávali žiadnu reálnu činnosť, sídla spoločností boli len formálne, konatelia spoločností boli alebo sú bezdomovci, osoby v pátraní s bohatou kriminálnou minulosťou, resp. subjekty boli prevedené na občanov Maďarska. Zodpovedné osoby za tieto subjekty nepodávali daňové priznania, nekomunikovali s príslušnými daňovými úradmi. V intrakomunitárnych dodaniach tovaru od dodávateľov z Európskej únie na Slovensko pochybnosti nie sú, za to závažné pochybnosti sú v deklarovaných nadobúdateľoch tovaru z Česka. Na základe faktúr, ktoré mali vystaviť nadobúdatelia (Ostwerke, s.r.o.) si uplatnili odpočítanie dane viaceré daňové subjekty na Slovensku. Miestnym zisťovaním na adrese sídla spoločnosti Ostwerke, s.r.o. bolo preverené, že spoločnosť sa nenachádza na adrese sídla uvedenej v obchodnom registri, a ani na žiadnej z budov nachádzajúcich sa na Zvolenskej ceste 14, Banská Bystrica nemá označené sídlo. Na žiadosť správcu dane o zapožičanie účtovných dokladov (ktorá žiadosť bola doručená splnomocnenému zástupcovi spoločnosti O. O. dňa 13.11.2012) spoločnosť Ostwerke, s.r.o. a ani jej splnomocnený

zástupca nereagovali, požadované doklady správcovi dane nepredložili, a to ani na opakovanú žiadosť. Príslušný správca dane určoval u spoločnosti Ostwerke, s.r.o. daň podľa pomôcok na dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobia január - marec 2009, september 2009 a február 2010 a taktiež i na dani z príjmov právnickej osoby za zdaňovacie obdobie 2009, nakoľko spoločnosť Ostwerke, s.r.o. nepredložila doklady pri výkone daňových kontrol. Spoločnosť Ostwerke, s.r.o. podala posledné daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie apríl 2011, pričom v daňových priznaniach za zdaňovacie obdobia január - apríl 2011 spoločnosť Ostwerke, s.r.o., uviedla, že jej v uvedených obdobiach nevznikla daňová povinnosť ani nárok na odpočítanie dane.

Spoločnosť Ostwerke, s.r.o., si neplnila svoje povinnosti tak, ako ukladá § 3 ods. 8 daňového poriadku, podľa ktorého právom aj povinnosťou daňových subjektov a iných osôb podľa § 4 ods. 2 písm. d/ pri správe daní je úzko spolupracovať so správcom dane. Správca dane predvolával opakovane na výsluch splnomocneného zástupcu spoločnosti Ostwerke, s.r.o., O. O., ktoré zásielky si menovaný prevzal dňa 4. februára 2013, a dňa 8. marca 2013, na výsluch sa však nedostavil. Správca dane predvolával opakovane na výsluch i bývalého konateľa spoločnosti Ostwerke, s.r.o., G. D., ktoré zásielky sa vrátili správcovi dane s poznámkou „adresát neznámy“. Dňa 19. marca 2013 sa splnomocnený zástupca spoločnosti Ostwerke, s.r.o., O. O. telefonicky skontaktoval so správcom dane, pričom uviedol, že dňa 8. apríla 2013 sa nemôže dostaviť na Daňový úrad Trenčín, nakoľko je dlhodobo odcestovaný v zahraničí, prisľúbil však, že koncom mája telefonicky potvrdí správcovi dane návrat a zároveň dohodne so zamestnancom správcu dane termín. O. O. v telefonickom rozhovore ďalej správcovi dane oznámil, že doklady spoločnosti Ostwerke, s.r.o., nemá a že konateľ spoločnosti Ostwerke, s.r.o., zomrel. O. O. sa už viac so správcom dane neskontoval.

V zmysle ustanovenia § 20 ods. 2 a 3 daňového poriadku využil správca dane inštitút predvedenia útvarom Policajného zboru a bývalý konateľ spoločnosti Ostwerke, s.r.o., G. D. bol dňa 14. marca 2013 predvedený na Daňový úrad Trenčín, kde pred správcom dane G. D. uviedol, že má k dispozícii protokol o odovzdaní dokladov novému konateľovi spoločnosti Ostwerke, s.r.o. a predložil ho správcovi dane do 22. marca 2013, čo však G. D. neučinil.

Bývalému konateľovi spoločnosti Ostwerke, s.r.o., G. D. boli na pojednávaní dňa 14.03.2013 predložené na nahliadnutie dodávateľské faktúry za obdobie rokov 2009 a 2010. Pred správcom dane bývalý konateľ potvrdil, že žalobcovi ako odberateľovi vystavil a podpísal iba niektoré z predložených faktúr. Ako však vyplýva zo zápisnice správcu dane o ústnom pojednávaní zo dňa 14.03.2013, č. 930101/5/983383/2013, medzi faktúrami, ktorých vystavenie a podpísanie G. D. pred správcom dane potvrdil nie je ani jedna faktúra za september 2009, ktorú predložil žalobca v konaní pred správcom dane.

Zmluvy na dodávky tovaru - mäsa medzi spoločnosťou Ostwerke, s.r.o., a žalobcom uzatváral G. D. s konateľom žalobcu, s pánom N.. Faktúry za dodaný tovar spoločnosťou Ostwerke, s.r.o., boli doručené žalobcovi poštou, k ukončeniu spolupráce so žalobcom, ktorá bola ukončená v septembri 2010, sa G. D. nevyjadril.

Tovarom deklarovaným na faktúrach bolo mäso, ktoré spoločnosť Ostwerke, s.r.o., kupovala od dodávateľov z Českej republiky. Dodávateľmi boli Mäsokombinát Makovec, Mäsokombinát Kostelec na Hané, bitúnok Bučovice. Podľa vyjadrení G. D. dodávky mäsa sa vozili v chladiacich kamiónoch od českého dodávateľa, prepravcov však osobne nevybavoval, osobne nevybavoval ani tieto dodávky, nevedel ani uviesť, kto ich vybavoval, ani kde sa presne vykladalo, dokonca nevedel, kto objednal prepravu a kto dodávky mäsa prepravoval, a ani kde skončila preprava tovaru. G. D. nevedel, ako prebiehala manipulácia s tovarom - mäsom, kto tovar - mäso zo strany spoločnosti Ostwerke, s.r.o., odovzdával a kto zo strany platiteľa tovar preberal. G. D. však tvrdil, že bol pri nakládke a vykládke, ale nepamätá si, kde sa presne vykladalo, pričom spoločnosť Ostwerke, s.r.o., neznášala náklady na prepravu. Faktúry boli uhrádzané prevodom na účet, G. D. osobne robil úhrady dodávateľských faktúr.

Skutkový stav žalovaný právne posúdil podľa § 49 ods. 1, 2, § 51 ods. 1 zákona o DPH, rovnako ako

správca dane v prvostupňovom rozhodnutí. S odkazom na to, že záver, ktorý správca dane zo zistených skutkových okolností urobil, zodpovedá zásadám logického myslenia a správneho uváženia a je v súlade s hmotnoprávnymi ustanoveniami zákona o DPH, žalovaný rozhodol vo veci tak, ako je uvedené vo výroku žalobou napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty, v znení účinnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia (ďalej len ako „zákon o DPH“), predmetom dane je

- a) dodanie tovaru za protihodnotu v tuzemsku uskutočnené zdaniteľnou osobou, ktorá koná v postavení zdaniteľnej osoby,
- b) poskytnutie služby (ďalej len "dodanie služby") za protihodnotu v tuzemsku uskutočnené zdaniteľnou osobou, ktorá koná v postavení zdaniteľnej osoby,
- c) nadobudnutie tovaru za protihodnotu v tuzemsku z iného členského štátu Európskej únie (ďalej len „členský štát“),
- d) dovoz tovaru do tuzemska.

Podľa § 8 ods. 1 zákona o DPH dodaním tovaru je

- a) prevod práva nakladať s hmotným majetkom ako vlastník, ak tento zákon neustanovuje inak; na účely tohto zákona hmotným majetkom sú hnutelné a nehnuteľné veci, ako aj elektrina, plyn, voda, teplo, chlad a podobné nehmotné veci a bankovky a mince, ak sa predávajú na zberateľské účely za inú cenu, ako je ich nominálna hodnota, alebo za inú cenu, ako je prepočet ich nominálnej hodnoty na eurá referenčným výmenným kurzom určeným a vyhláseným Európskou centrálnou bankou alebo Národnou bankou Slovenska 5a) v deň predchádzajúci dňu predaja bankoviek a mincí,
- b) dodanie stavby alebo jej časti na základe zmluvy o dielo alebo inej obdobnej zmluvy,
- c) odovzdanie tovaru na základe nájomnej zmluvy, podľa ktorej sa vlastníctvo k predmetu nájomnej zmluvy nadobudne najneskôr pri zaplatení poslednej splátky.

Podľa § 49 ods. 1 zákona o DPH právo odpočítat daň z tovaru alebo zo služby vzniká platiteľovi v deň, keď pri tomto tovare alebo službe vznikla daňová povinnosť.

Podľa § 49 ods. 2 písm. a/ zákona o DPH platiteľ môže odpočítat od dane, ktorú je povinný platiť, daň z tovarov a služieb, ktoré použije na dodávky tovarov a služieb ako platiteľ s výnimkou podľa odsekov 3 a 7. Platiteľ môže odpočítat daň, ak je daň

- a) voči nemu uplatnená iným platiteľom v tuzemsku z tovarov a služieb, ktoré sú alebo majú byť platiteľovi dodané,
- b) ním uplatnená z tovarov a služieb, pri ktorých je povinný platiť daň podľa § 69 ods. 2 až 4, 7 a 9 až 12,
- c) ním uplatnená pri nadobudnutí tovaru v tuzemsku z iného členského štátu podľa § 11 a § 11a,
- d) zaplatená správcovi dane v tuzemsku pri dovoze tovaru.

Podľa § 51 ods. 1 zákona o DPH, Právo na odpočítanie dane podľa § 49 môže platiteľ uplatniť, ak

- a) pri odpočítaní dane podľa § 49 ods. 2 písm. a) má faktúru od platiteľa vyhotovenú podľa § 71,
- b) pri odpočítaní dane podľa § 49 ods. 2 písm. b) je daň uvedená v záznamoch podľa § 70,
- c) pri odpočítaní dane podľa § 49 ods. 2 písm. c) má faktúru od dodávateľa z iného členského štátu,
- d) pri odpočítaní dane podľa § 49 ods. 2 písm. d) má dovozný doklad potvrdený colným orgánom, v ktorom je platiteľ uvedený ako príjemca alebo dovozca.

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení účinnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia (ďalej len ako „daňový poriadok“), správca dane postupuje pri správe daní v úzkej súčinnosti s daňovým subjektom a inými osobami a poskytuje im poučenie o ich procesných právach a povinnostiach, ak tak ustanoví tento zákon. Správca dane je povinný zaoberať sa každou vecou, ktorá je predmetom správy daní, vybaviť ju bezodkladne a bez zbytočných prieťahov a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správne určeniu a vyrubeniu dane.

Podľa § 3 ods. 3 daňového poriadku správca dane hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom prihliada na všetko, čo pri správe daní vyšlo najavo.

Podľa § 3 ods. 6 daňového poriadku pri uplatňovaní osobitných predpisov pri správe daní sa berie do úvahy skutočný obsah právneho úkonu alebo inej skutočnosti rozhodujúcej pre vyrubenie alebo vybratie dane.

Podľa § 24 ods. 1, písm. a/ a c/ daňového poriadku daňový subjekt preukazuje skutočnosti, ktoré majú vplyv na správne určenie dane a skutočnosti, ktoré je povinný uvádzať v daňovom priznaní alebo iných podaniach, ktoré je povinný podávať podľa osobitných predpisov, vierohodnosť, správnosť a úplnosť evidencií a záznamov, ktoré je povinný viesť.

Podľa § 24 ods. 2 daňového poriadku správca dane vedie dokazovanie, pričom dbá, aby skutočnosti nevyhnutné na účely správy daní boli zistené čo najúplnejšie a nie je pritom viazaný iba návrhmi daňových subjektov.

Podľa § 24 ods. 4 daňového poriadku ako dôkaz možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie dane a ktoré nie sú získané v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Ide najmä o rôzne podania daňových subjektov, svedecké výpovede, znalecké posudky, verejné listiny, protokoly o daňových kontrolách, zápisnice o miestnom zisťovaní a obhliadke, povinné záznamy a evidencie vedené daňovými subjektmi a doklady k nim.

Odvolaací súd vyhodnotil rozsah a dôvody odvolania vo vzťahu k napadnutému rozsudku Krajského súdu v Trenčíne po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu, ako aj s CMR predloženými v konaní pred krajským súdom a v odvolacom konaní dospel k záveru, že nezistil dôvod na zmenu napadnutého rozsudku krajského súdu.

Účelom daňového konania je zistenie, či si daňové subjekty splnili v súlade s príslušnými hmotno-právnymi predpismi svoje povinnosti voči štátnemu rozpočtu. Keďže ide o fiškálne záujmy štátu, daňový poriadok obsahuje osobitnú úpravu zisťovania, preverovania základu dane, alebo iných skutočností rozhodujúcich pre správne určenie dane, alebo vznik daňovej povinnosti daňového subjektu.

Pokiaľ ide o dokazovanie v daňovom konaní, dôkaznú povinnosť má prioritne daňový subjekt. Správca dane dokazovanie vykonáva, vedie dokazovanie. Jeho úlohou je zistiť skutočnosti rozhodujúce pre správne určenie dane. Dokazovanie je procesný postup, na základe ktorého správca dane získa poznatky a informácie o všetkých skutočnostiach dôležitých pre správne a objektívne rozhodnutie. Správca dane nie je pri dokazovaní viazaný iba návrhmi daňových subjektov, je však povinný zistiť skutkový stav veci čo najúplnejšie. Daňové konanie nie je konaním vyhľadávacím. Z uvedeného vyplýva, že je to práve správca dane, kto rozhodne, ktoré dôkazy vykoná, akým spôsobom a či vôbec dokazovanie doplní, aké závery vyvodí z jednotlivých dôkazov. V daňovom konaní sa uplatňuje zásada voľného hodnotenia dôkazov a zásada objektívnej pravdy. V zmysle týchto zásad sú príslušné správne orgány povinné postupovať.

Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžf/30/2014 zo dňa 17.02.2015, aplikácia zásady voľného hodnotenie dôkazov nedáva správcovi dane právo na svojvoľné a účelové nakladanie so zisteniami získanými v rámci daňovej kontroly alebo daňového konania, ale táto podlieha zákonom stanovenému postupu, keď je správca dane povinný hodnotiť každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti a pritom prihliadať na všetko, čo v daňovom konaní vyšlo najavo, pričom toto vyhodnotenie zistených skutkových okolností musí zodpovedať zásadám logického myslenia a správnej aplikácie relevantných zákonných ustanovení. Zásada objektívnej pravdy ovládajúca daňové konanie nepredstavuje absolútnu povinnosť správcu dane viesť dokazovanie dovtedy, pokiaľ sa bez pochyb nepreukáže a nepotvrdia tvrdenia daňového subjektu ohľadne ním, v daňovom priznaní uvádzaných a správcom dane preverovaných skutočností, nakoľko daňové konanie nie je konaním

vyhľadávacím. Preto je na správcovi dane vykonávajúcim dokazovanie a jeho úvaha, aké dôkazy vykoná, akým spôsobom dokazovanie doplní, akú hodnovernosť, dôkaznú silu a schopnosť zvrátiť závery vyplývajúce z realizovaného dokazovania z nich vyvodí, a to predovšetkým s prihliadnutím na skutočnosti a dôkazy vyplývajúce zo zistení, ktoré už má správca dane v priebehu konania k dispozícii.

V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje aj na rozsudok najvyššieho súdu vo veci sp.zn. 2Sžf/4/2009 z 23.06.2010 v spojení s rozhodnutím Ústavného súdu Slovenskej republiky, č.k. III. ÚS 78/2011-17 z 23.02.2011, z odôvodnenia ktorého vyplýva, že: „Dôkazné bremeno je na daňovom subjekte - žalobcovi (§ 29 ods. 8 zákona č. 511/1992 Zb. v spojení s § 49 ods. 2, § 51 zákona č. 222/2004 Z.z.). Primárne je nevyhnutné uniesť dôkazné bremeno na strane daňového subjektu - žalobcu, ktorý disponuje svojim právom uplatniť si za zákonom stanovených a splnených podmienok nárok na odpočet dane z pridanej hodnoty (je iniciátorom odpočítania dane z pridanej hodnoty) a ktorý si aj tento nárok uplatnil; preto je jeho povinnosťou preukázať, že nárok si uplatňuje odôvodnene a za zákonom stanovených podmienok. Dokazovanie zo strany správcu dane slúži až na následnú verifikáciu skutočností a dokladov predkladaných daňovým subjektom. Ak daňový subjekt, na ktorom leží dôkazné bremeno, svoje tvrdenia spoľahlivo nepreukáže, nemôže byť nárok na odpočet dane z pridanej hodnoty uznaný ako oprávnený“.

Z citovaných ustanovení daňového poriadku, ako aj z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, či Ústavného súdu Slovenskej republiky má najvyšší súd za to, že dôkazné bremeno v daňovom konaní zaťažuje primárne daňový subjekt.

Aj napriek vyššie uvedenému, najvyšší súd preveril CMR medzinárodné nákladné listy, ktoré predložil žalobca odvolaciemu súdu a ktoré zodpovedajú kontrolovanému zdaňovaciemu obdobiu september 2009, avšak zohľadnil výpoveď konateľa spoločnosti Ostwerke, s.r.o., zo dňa 14.03.2013 - zápisnica o ústnom pojednávaní č. 930101/5/98383/2013, z ktorej vyplýva, že táto spoločnosť žalobcovi v predmetom období tovar nedodala. Z tohto dôvodu ani predložené CMR nemôžu mať právnu relevanciu v tomto prípade.

Jednou zo základných zásad daňového konania je zásada zákonnosti, ktorá pre správcu dane v daňovom konaní ustanovuje povinnosť postupovať v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. V zmysle zásady súčinnosti správca dane postupuje v daňovom konaní v úzkej súčinnosti s daňovými subjektmi. Pre daňovú kontrolu a daňové konanie je jednou z najvýznamnejších zásad tzv. zásada voľného hodnotenia dôkazov, podľa ktorej správca dane hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom prihliada na všetko, čo v daňovom konaní vyšlo najavo.

Záverom odvolací súd konštatuje, že bolo nesporne povinnosťou žalobcu predložiť dôkazy preukazujúce oprávnenosť jeho nároku na odpočet DPH. Existencia faktúry nepostačuje. Pokiaľ si platiteľ uplatňuje nárok na odpočítanie dane z dodávateľskej faktúry, musí byť schopný preukázať, že zdaniteľné obchody boli reálne uskutočnené. Žalobca síce doložil CMR medzinárodné nákladné listy, zodpovedajúce kontrolovanému zdaňovaciemu obdobiu, preukazujúce prepravu tovaru - bravčového mäsa prostredníctvom dodávateľa žalobcu, spoločnosti Ostwerke, s.r.o., ktorý ale dodávky tohto tovaru pre žalobcu nepotvrdil.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p.

Pokiaľ ide o námietku žalobcu, že krajský súd rozhodol bez nariadenia pojednávania, čím porušil § 115a O.s.p., žalobca nesprávne poukazuje na § 115a O.s.p., nakoľko v správnom súdnictve sa postupuje podľa piatej časti O.s.p. a iba v prípade, že konkrétna otázka nie je upravená v piatej časti O.s.p., použijú sa primerane ustanovenia prvej, druhej, tretej a štvrtej časti O.s.p. (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 250f ods. 2 O.s.p. súd môže vyzvať účastníka, aby sa vyjadril k prejednávaniu veci bez nariadenia pojednávania do 15 dní od doručenia výzvy. Súd môže k výzve pripojiť doložku, že ak sa účastník v určitej lehote nevyjadrí, bude sa predpokladať, že nemá námietky.

Krajský súd v Trenčíne výzvou zo dňa 07.01.2014 (č. 1. 22 súdneho spisu) vyzval žalobcu, aby sa vyjadril, či súhlasí s prejednaním veci bez pojednávania podľa § 250f ods. 2 O.s.p. s poučením, že ak sa v určenej lehote 15 dní nevyjadrí, bude sa predpokladať, že nemá námietky. Predmetná výzva bola právnomu zástupcovi žalobcu doručená dňa 14.01.2014, no žalobca sa k výzve nevyjadril v stanovenej lehote a teda krajský súd mal správne za to, že žalobca nemá námietky k prejednaniu veci bez nariadenia pojednávania. Rozhodnutím veci bez nariadenia pojednávania teda nedošlo k porušeniu práv žalobcu, keďže ide o vec prejednávanú podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. v režime správneho súdnictva.

O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že žalobcovi, ktorý nebol v odvolacom konaní úspešný, nepriznal právo na náhradu trov konania za odvolacie konanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.